

Pécsi Tudományegyetemen Balkán-tanulmányok mesterképzési szak indítása

A MAB Testület 2021/7/VI/9. sz. határozata

A Testület nem támogatja a Balkán-tanulmányok mesterképzési szak indítását a Pécsi Tudományegyetemen.

A Testület által elfogadott szakbizottsági indoklás a MAB 2021/7/VI/9. sz. határozatához:

A szakot felépítő tudományágak, szakterületek valamint az ezeket megjelenítő ismeretkörök és tantárgyak elnevezése formai szempontból lefedi a KKK-ban jelölt ismerteket, az ismeretkörök és tantárgyak szakmai tartalmát tekintve azonban nem felelnek meg a szak képzési és kimentői követelményeinek. Az ismeretkörökhöz rendelt ismeretek nem minden esetben tartalmazznak a szakmai tartalom szempontjából összetartozó tantárgyakat. A politikatudomány ismeretkörbe tartozó nyolc tantárgy közül három tantárgy (Természeti erőforrások és a környezet a Balkán-félszigeten, A geoinformatika balkanisztikai alkalmazásai, Klímaváltozás, vízpolitika –válaszok a Balkánon) szakmai tartalma meghaladja a politikatudomány ismeretkörét. A képzési programból teljesen hiányoznak a régió interetnikus, szociális és gazdasági viszonyaival foglalkozó tantárgyak.

A képzés tantárgyleírásai és a megadott szakirodalmak nem biztosítják a képzési cél valamint az előírt kimeneti kompetenciák elérését a képzési időn belül. A tantárgyakhoz rendelt tantárgyleírások kompetencia leírásai nem tükrözik azt, hogy az egyes tárgyak hogyan támogatják a kompetenciaelemek érvényesülését. Több tantárgy ismeretanyagának leírása nagyon rövid és általános megfogalmazásokat tartalmaz, hiányzik az elsajátítandó ismereteket megalapozó konkrét szakmai tartalmak bemutatása (pl. A nyugati és keleti kereszténység találkozása a Balkánon, Természeti erőforrások és a környezet a Balkán-félszigeten, Tér-Történelem-Balkán I. stb.).

A Természeti erőforrások és a környezet a Balkán-félszigeten, A geoinformatika balkanisztikai alkalmazásai, Klímaváltozás, vízpolitika –válaszok a Balkánon, A délkelet-európai államok nemzetközi kapcsolatai, a Tér-Történelem-Balkán I., a Tér-Történelem-Balkán II., stb. című tantárgyak elsajátítandó ismeretanyaga, az elsajátítandó kompetenciák és a tantárgyhoz rendelt kötelező szakirodalom nincs összhangban. Az előírt szakmai kompetenciák tudás pontja szerint a hallgató „behatóan ismeri a Balkán történetét, szociokulturális sajátosságait, aktuális társadalmi és politikai viszonyait.” Ez a kompetenciaelem azonban a történelem ismeretkör esetében nem valósul meg. A Tér-Történelem-Balkán I., II. tantárgy hivatott a Balkán-félsziget történetének áttekintő összefoglalására, viszont a tantárgyleírásban megjelölt dunai hajózás történetének ismerete nem azonos a Balkán történetével. a tantárgyleírásban jelölt számonkérés öt olyan tétel is fel van sorolva, amelyhez a tantárgy nem ad megfelelő ismeretanyagot.

Az Országtanulmányok I-IV. tantárgyak elsajátítandó ismeretanyagai az országok jelenlegi politikai helyzetére fókuszálnak, nem jelenik meg a tantárgyleírásban a kapcsolódó országok történetének megismerése, valamint hiányoznak a megjelölt szakirodalmak közül a témához kapcsolódó alapművek (pl. Sokcsevits Dénes, Juhász József, Réti Miklós, Balogh Ádám monográfiái).

Az Országtanulmányok IV. Törökország, Bulgária, Görögország, Románia című tantárgy célja a tantárgyleírásban jelzett országok összehasonlító elemzése, valamint a négy ország társadalmi szerkezetének, politikai és közigazgatási berendezkedésének, sajátos területi problémáinak, gazdaságának és kultúrájának megismerése. A tantárgyleírás elsajátítandó ismeretanyagában felsorolt ismeretek mindegyikében a hallgató nem tehet szert elmélyült jártasságra egy félév alatt. Javasolt a tantárgy ismeretanyagának bontása négy külön tantárgy kialakítása.

M A B

Az elmélet és gyakorlat aránya nem állapítható meg a tanóra típusának és a számonkérés módjának következtelen alkalmazása miatt. Például A kulturális örökség és identitás a Balkánon, A kortárs kultúra a Balkánon, Országtanulmányok I-IV., stb. című tantárgyak esetében a tanóra típusa a mintatanterv szerint szeminárium, azonban az elsajátítandó ismeretanyag leírásnál a tantárgyleírásokban már előadások szerepelnek a tanóra típusnál.

A tantárgyakhoz rendelt szakirodalmak között nagy az átfedés. Georges Prévélakis: A Balkán című könyve tíz tantárgynál jelenik meg kötelező vagy ajánlott irodalomként. Az Európaizáció a Nyugat Balkánon című könyv nyolc tantárgynál jelenik meg kötelező vagy ajánlott irodalomként. Az Állam-és nemzetépítés a Nyugat-Balkánon című könyv hét tantárgynál jelenik meg kötelező vagy ajánlott irodalomként. A Balkán és Magyarország. Váltás a külpolitikai gondolkodásban? című könyv öt tantárgynál jelenik meg kötelező vagy ajánlott irodalomként. Javasolt a törzsanyaghoz kapcsolódó kötelező szakirodalom kiegészítése és frissítése az elmúlt 5 évben született tanulmányokkal, könyvekkel, nemzetközi forrásokkal, adatbázisokkal stb.

A nyelvi képzés formai szempontból megfelel a KKK-ban előírt minimumkövetelményeknek. Megfontolandónak tartjuk más, a képzéshez kapcsolódó balkáni nyelvek elsajátítását is.

A gyakorlati képzés összhangban van a szak célkitűzéseivel, szervezettsége az intézményben zajló és az intézményen kívüli (szakmai gyakorlat) képzés során megfelelő.

A szakfelelős több éves oktatói és kutatói tapasztalattal rendelkezik, megfelel a szakfelelőssel szemben támasztott követelményeknek.

Az oktatói kör szaktárgyi jártassága, gyakorlata, tudományos aktivitása és eredményessége, az oktatók alkalmazási feltételei, az oktatói terhelés arányai csak részben adnak megfelelő háttérrel a szak mesterszintű oktatásához. A képzésbe bevont tíz oktatóból öt oktató (50%) eddigi oktatási tevékenysége, kutatási területe, publikációs munkássága nem kapcsolódik a Balkánnal foglalkozó diszciplínákhoz. Például a Tér-Történelem-Balkán II. című tantárgy felelőseinek eddigi oktatási és tudományos tevékenysége csak érintőlegesen kapcsolódik a tantárgy elsajátítandó ismeretanyagához, a Duna kutatáshoz. A Konfliktustérségek és béketeremtés a Balkánon című tantárgy felelőse tudományos fokozatát a földtudományok területén szerezte, eddigi oktatási és tudományos tevékenysége nem kapcsolódik a tantárgy elsajátítandó ismeretanyagához, a szűkebb szakterülethez tartozó publikációi Indiával foglalkoznak.

A képzés tárgyi feltételei rendelkezésre állnak; a korszerű infrastruktúra, beleértve a számítás- és oktatástechnikai felszereltséget, lehetővé teszi a szakon folyó mesterképzés megvalósítását. A tervezett hallgatói létszám reális.

Budapest, 2021. július 16.